

واژه نامه تخصصی نورپردازی و معماری نور

Luminous Pollution, Light Pollution	آلودگی نوری
هر شکل استفاده نابه جا و ناخواسته، غیر ضروری یا بیش از حد استاندارد از نور مصنوعی در شب و هر نوع کاربرد نادرست منابع روشنایی که منجر به تابش نور به محل هایی غیر از محل مورد نظر شود و آرامش بصری را سلب نماید آلودگی نوری است.	
Façade Components	اجزای نما
منظور از اجزای نما، فرم بازشوها، مصالح و تزیینات بکار رفته در نما است.	
Façade Elements	ارکان نما
منظور از ارکان نما تأکیدات افقی و عمودی نما است که شامل خط آسمان، خط زمین، ارتفاع بنا، ستون ها و ... است.	
Façade Horizontal Elements/ horizontal emphasis	ارکان افقی نما
منظور از ارکان افقی نما تأکیدات افقی، خط آسمان و خط زمین است.	
Façade vertical Elements / vertical emphasis	ارکان عمودی نما
منظور از ارکان عمودی نما تأکیدات عمودی، ارتفاع ساختمان، ستون ها است.	
Reflection	بازتاب
بخشی از نور که پس از برخورد با سطح انعکاس می یابد و مابقی نور جذب شده یا از شیء عبور می کند.	
Oppening	بازشو
سطحی از نما و یا دیوارهای ساختمان است به منظور عبور یا تأمین نور و تهویه، با مصالحی که قابلیت عبور نور و هوا و یا امکان باز و بسته شدن را داشته باشد.	
Stem/Middle Tower/Mid-Section	بدنه ساختمان
حداصل بخش پایه و تاج ساختمان است، ابعاد این بخش از ساختمان کاملاً متغیر است، در ساختمان های بلند مرتبه بخش اعظمی از بنا مربوط به بدنه است اما در ساختمان های کوتاه ممکن است فقط بخشی در حد یک طبقه بین تاج و پایه وجود داشته باشد.	
Base Building/Street wall	پایه ساختمان
بخشی از ساختمان که هم تراز با فضای شهری مجاور است و بسته به موقعیت قرارگیری بنا ممکن است یک تا دو طبقه اول بنا را دربرگیرد.	

پروژکتور **Projector**

نوعی از چراغ که تابش نسبتاً بسته‌ای دارند، و به همین دلیل در نورپردازی تأکیدی بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تاج ساختمان **Crown/Tower Top**

بالاترین بخش یک ساختمان که معمولاً شامل ۲۰ درصد بالای بنا است.

تکنیک پروژکشن **Projection Technique**

تابش از فاصله بر نمای ساختمان است. این تکنیک برای ساختمان‌های مدرن با نماهای پیچیده مناسب می‌باشد. در این روش هیچ‌گونه ادوات بر روی بنا نصب نمی‌شوند و در فاصله‌ای مناسب از بنا تابش صورت می‌گیرد.

جهت نور **Direction of Light**

زاویه انتشار مسیری است که نور از آن سمت می‌تابد. جهت تابش نور می‌تواند شکل و بافت اشیاء را آشکار سازد و یا آن را عملاً در ابهام باقی گذارد.

چراغ با زاویه تابش باز (نورافکن) **Floodlight**

چراغ‌هایی که تابش وسیع‌تری دارند و به دلیل زاویه‌ی تابش باز، نور را سطح عریض‌تر و گسترده‌تری می‌تابانند.

چراغ‌های با نور موضعی **Spotlight**

چراغ‌هایی با زاویه تابش بسته که به منظور نورپردازی با هدف خاص به صورت موضعی بر جزئیات تأکید می‌کنند.

چراغ‌های بالاتاب **Uplight**

چراغ‌هایی که در آن‌ها نور به سمت بالا تابانده می‌شود. چراغ‌های بالاتاب با زاویه تابش بسته و منحنی متقارن برای روشن نمودن سطوح و ستون‌ها به کار می‌روند. این چراغ‌ها معمولاً به صورت دفنی در زمین نصب شده که مزیت آن دیده نشدن منبع نور است.

چراغ‌های پایه کوتاه **Bollard Luminaries**

چراغ‌هایی که بر روی پایه‌های کوتاه نصب می‌شوند و نور این چراغ‌ها ممکن است یک طرفه، دو طرفه و یا در همه جهت تابانده شود. مزیت این چراغ‌ها به دلیل کوتاه بودن پایه آنها است که احتمال آلودگی نوری و خیرگی در این نوع از چراغ‌ها پایین است.

چراغ‌های پایین تاب **Downlights**

چراغ‌هایی که در آن‌ها تابش نور به سمت پایین است. مزیت این چراغ‌ها تابش نور از بالا به پایین است که معمولاً آلودگی نوری در این چراغ‌ها نسبت به سایر چراغ‌ها کمتر است.

Recessed

چراغ‌های توکار

چراغ‌هایی که از لحاظ نحوه‌ی نصب، به صورت توکار جانمایی می‌شوند.

Façade Luminaries -Wall mounted

چراغ‌های دیواری

چراغ‌هایی که بر روی دیوار و معمولاً به صورت روکار نصب می‌شوند. تابش نور در این چراغ‌ها از یک تا چهار طرفه خواهد بود.

Floor Mounted

چراغ‌های زمینی

چراغ‌هایی که محل قرارگیری آن‌ها زمین است و از لحاظ نحوه‌ی نصب به دو صورت روکار و توکار دسته‌بندی می‌شوند. همچنین، نوع زمینی چراغ‌های توکار معمولاً به چراغ‌های دفنی شهرت دارند.

Ceiling Mounted

چراغ‌های سقفی

چراغ‌هایی که بر روی سقف نصب می‌شوند، که از لحاظ نحوه‌ی نصب به دو صورت روکار و توکار قابل جانمایی هستند.

Stand AloneLuminaries

چراغ‌های ایستاده

چراغ‌هایی که از لحاظ نحوه‌ی نصب، به صورت ایستاده جانمایی می‌شوند.

SuspendedLuminaries

چراغ‌های آویز

چراغ‌هایی که به صورت آویز نصب می‌شوند، این چراغ‌ها کمتر در فضای باز همگانی کاربرد دارند. اما در عقب نشینی بخش ورودی ساختمان‌ها مرسوم هستند.

Surface Mounted

چراغ‌های روکار

چراغ‌هایی که از لحاظ نحوه‌ی نصب، به صورت روکار و بدون کندن سطح، جانمایی می‌شوند.

Roof Line (Sky Line)

خط بام (خط آسمان)

مرز جدایی حد انتهایی جداره ساختمان‌ها و آسمان از دید ناظر، که از کنار هم قرارگیری مجموعه‌های ساخته شده و فضای مابین، تشکیل می‌شود.

Glare

خیرگی

خیرگی یکی از عوامل آزاردهنده در روشنایی است که باعث محدود شدن حوزه دید و ایجاد خستگی برای افراد می‌شود که باید تا حد امکان محدود شود. عواملی که می‌توانند باعث خیرگی شوند عبارتند از:

۱- استفاده از چراغ نامناسب، ۲- قرارگیری چراغ یا پنجره در موقعیت نامناسب و ۳- ضریب انعکاس بالای سطوح مختلف.

به طور کلی خیرگی تحت تأثیر نوری درخشان یا تضادی که با ادراک بصری محیط تداخل و تزاخم داشته باشد پدید می‌آید.

Indirect Glare خیرگی انعکاسی

وجود بازتاب نور از روی سطح یا سطوح صیقلی موجود در میدان دید باعث ایجاد خیرگی انعکاسی می شود.

Direct Glare خیرگی مستقیم

وجود یک منبع نور درخشان در میدان دید باعث ایجاد خیرگی مستقیم می شود.

Brightness / Luminance درخشندگی

میزان نوری است که به چشم ما می تابد که تحت تأثیر شدت نور تابیده شده به سطح، جهت تابش، جنس سطح و ضریب بازتابش آن، توانایی چشم بیننده و کنتراست محیط است.

Wallwashing دیوارتابی

نورپردازی سطوح عمودی به صورت یکنواخت و غیریکنواخت است. نورپردازی غیریکنواخت سطوح عمودی بر بافت و مصالح جداره ها تأکید و نورپردازی یکنواخت سطوح عمودی محیط فضایی را تعریف می کند.

Light Colour رنگ نور

رنگی که از نور ساطع شده از یک منبع نوری دیده می شود.

Emission Angle / Beam Angle زاویه تابش نور

زاویه تابش که از منحنی توزیع شدت نور حاصل می شود، در واقع اشاره به زاویه بین نقاط در دو صفحه نوری دارد که شدت نور در این نقاط ۵۰ درصد حداکثر شدت نور در مرکز زاویه (نیم خط) است.

Classic Style سبک کلاسیک

معماری کلاسیک گونه ای از معماری است که از عناصر برگرفته از معماری دوران کلاسیک روم و یونان تشکیل شده است. سبک های معماری زیادی از معماری کلاسیک الهام گرفته اند و این مساله باعث شکل گیری باززنده سازی هایی مثل معماری نئوکلاسیک از میانه قرن ۱۹ و باززنده سازی یونانی قرن ۲۰ شد. از ویژگی های خاص معماری این سبک می توان به نظم، تناسب، تقارن، هماهنگی، ریتم و کمال اشاره کرد.

Modern Style سبک مدرن

معماری مدرن به عنوان نقطه عطفی در تاریخ معماری غرب یا به عبارتی در تاریخ معماری جهان بود زیرا برای اولین بار نگرش از سنت، تاریخ و گذشته به عنوان منبع الهام معماری تغییر جهت داد و آینده و پیشرفت به عنوان موضوع و هدف اصلی معماری مطرح شد. معماران و نظریه پردازان مدرن سعی می کردند معماری را به عنوان علم و تکنولوژی با جهان در حال تحول همگون سازند.

Colour Rendering Index شاخص نمود رنگ

بیانگر میزان نمود رنگ یک لامپ است. هر چه شاخص نمود رنگ یک لامپ بالاتر باشد، سطح نورپردازی شده به رنگ واقعی تر دیده می شود.

شدت روشنایی

Illumination
مقدار شار نوری تابیده شده از یک منبع نوری بر یک سطح مشخص است. بر حسب لوکس روی سطوح افقی و عمودی اندازه گیری می شود.

ضریب انعکاس

Reflectance
در نورپردازی نسبت بین مقدار نوری که از یک سطح بازتابیده می شود به کل نوری که به آن سطح تابیده می شود را ضریب بازتاب یا انعکاس گویند و با p نمایش می دهند و بر حسب درصد بیان می شود. رنگ های روشن دارای ضریب انعکاس بالاتر و رنگ های تیره دارای ضریب انعکاس پایین تر هستند. بنابراین رنگ هایی مانند سفید روشن ضریب انعکاسشان حدود ۸۰٪ است، در حالی که ضریب انعکاس یک سطح تیره رنگ در حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد است.

عمر تماشا

منظور از عمر تماشا، مدت زمانیکه که یک موضوع مثلاً یک بنا در زاویه دید انسان در حال حرکت قرار می گیرد.

محدودیت خیرگی

Glare Limitation
مجموعه تکنیک ها و روش هاییست که برای کاهش اثرات نامطلوب خیرگی به کار بسته می شود.

منظر شهری

Urban Landscape
جنبه ی عینی و قابل ادراک محیط شهری است.

نما

Façade
منظره ی خارجی ساختمان و آنچه از فضای شهری دیده می شود، است.

نوار LED

LED Strip
چراغ نواری LED، سیستمی است با که در آن لامپ های LED به صورت پشت سر هم به روی یک سطح نواری نصب می شوند.

نورپردازی

Lighting
استفاده آگاهانه از نور در فضا با اهداف تأمین روشنایی، زیباسازی، جهت یابی، ایجاد محیطی مطلوب برای زندگی و ... است.

نورپردازی تزئینی

Decorative Lighting
نوعی نورپردازی با هدف ایجاد زیبایی و سرزندگی در محیط است که عمدتاً کارکرد بصری دارد.

نورپردازی جهت دهی

Orientation Lighting
جهت دهی و هدایت به مسیر مشخص از طریق نورپردازی است. از این طریق در نورپردازی نماها می توان خطوط اصلی معماری، ورودی ها و خروجی ها و ... را مشخص نمود.

نورپردازی تأکیدی

Accent Lighting

نوعی نورپردازی که باعث ایجاد تمایز و جلب توجه میان عنصر و محیط پیرامون می شود. به عنوان مثال در نمای ساختمان ها در فضاهای ورودی، نورپردازی طاق ها می توان از نورپردازی تأکیدی استفاده نمود.

نورپردازی عمومی

General Lighting

تأمین روشنایی در کل محیط، فضا و یا عنصر که برخلاف نورپردازی تأکیدی است.

ورودی

Entrance

ورودی ساختمان مدخل ارتباطی فضای عمومی به فضای خصوصی ساختمان برای پیاده است.

وضوح رنگ

Color Rendering

شناسایی صحیح و تشخیص اختلاف بین رنگ ها است.